

Luontoleikkipaikka Tampereelle

Ehdotus lasten ja nuorten hyvinvointia lisäävään osallistavaan budjetointiin

Perustetaan Tampereelle luontoleikkipaikka. Luontoleikkipaikan materiaalit ovat luonnonmukaisia, kuten esimerkiksi hiekkaa, kiviä, lahoavia puita, luonnonkukkia ja istutettuja kotimaisia puita. Osa materiaaleista voi olla kierrätettyjä, kuten vaikkapa käytöstä poistettuja rotvallikiviä tai puis-toista ja metsistä kaadettuja puiden runkoja ja oksia.

Luonnonmukaiset materiaalit mahdollistavat monenlaisia rakenteita, jotka tukevat lasten ja nuorten leikkiä ja motorisia toimintoja.

Luonnonmukaisten materiaalien monipuolinen käyttö ja luontoleikkipaikalle tuotu monimuotoinen elävä kasvillisuus lisäävät lasten aistinvaraista havainnointia lähiympäristössä.

Luontoleikkipaikan alueen tulisi olla laajahko ja se voisi sisältää erilaisia osa-alueita. Niitä ovat esimerkiksi varsinainen leikkipaikka, tempurata ja kiipeilyalue. Osa alueista on suunniteltu pienten lasten leikkejä varten ja osa soveltuu vanhemmille lapsille ja nuorille (kuten esimerkiksi haastavammat kiipeilyradat). Luontoleikkipaikalla voi olla myös jossain määrin tuotettuja materiaaleja, kuten vaikkapa kuorihaketta, nurmikkoa tai liukumäki, mutta ne eivät ole alueella vallitsevia. Luontoleikkipaikan taukopaikan penkit, tuolit ja pöydät toteutetaan pääosin kivien ja käsittelemättömän puun avulla.

Luontoleikkipaikan vaihtoehtoinen nimitys voisi olla metsäleikkipaikka. Ulkomailla luontoleikkipaikkoja kutsutaan esimerkiksi nimillä "natural playground", "Naturerfahrungsraum" ja "Waldspielplatz". Edellämainituilla sanoilla verkosta löytyy runsaasti esimerkkejä ulkomailla toteutetuista luontoleikkipaikoista.

Luontoleikkipaikka tuottaa edellytyksiä myös harvinaistuville luonnon eliölajeille, kuten kasveille, kääville ja hyönteisille. Siten luontoleikkipaikalla on merkitystä myös luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta. Ylläpidossa luontoleikkipaikalta poistetut pidemmälle lahonneet puut viedään lähistölle metsään tai niityille lahoamaan loppuun.

Luontoleikkipaikan kasvillisuudessa vaalitaan harvinaistuvia luonnonkasveja, joita esiintyy Tampereen seudulla. Alueelle perustetaan 2-3 perinteistä niittyä. Sen lisäksi alueelle perustetaan spontaania "rikkaruohokasvillisuutta" tarkoituksellisilla kylvöillä. Tavoitteena on, että harvinaistuvia tallausta ja kulutusta kestäviä kasvilajeja esiintyy alueella siellä täällä, ja että kasvillisuus saa levitä alueella itseksensä. Alueelle kylvetään ja istutetaan hiekassa ja sorassa kasvavia keto- ja paahdekasvilajeja, sekä varjossa tai puolivarjossa kasvavia lehtolajeja. Luontoleikkipaikalle tehdään tarvittaessa kasvien siementen täydennyskylvöjä.

Luontoleikkipaikalle istutetaan kotimaista luonnonkantaa olevia puita. Luontoleikkipaikalle sopivia puita ovat esimerkiksi raita, pähkinäpensas, kynäjalava ja metsälehmus. Istutettavista puista voi tehdä alueelle pienen lehdon. Puita istutetaan siten, että niiden katveeseen jää varjoisia leikkialueita kesän hellepäivien varalta. Osa puista on istutettavista salavia tai muita joustavia kiipeilypuita, joiden kasvu muotoutuu yhdessä lasten kiipeilyn kanssa.

Luontoleikkipaikalla on myös suurehko ympäristötaideteos tai -teoksia, jotka jäsentävät leikkipaikan aluetta ja osoittavat sen paikan maisemassa. Luontoleikkipaikka suunnitellaan maisemaan siten, että se sulautuu osaksi ympäröivää luontoa. Alueelle tuodaan kylttejä, jotka selostavat luontoleikkipaikan tarkoituksen.

Luontoleikkipaikka suunnitellaan ja toteutetaan lapsia ja nuoria osallistamalla. Lapset voivat sopivien työvälineiden ja esimerkkikohteiden avulla päättää, millaisia rakenteita luontoleikkipaikalle tehdään. Lapset ja nuoret voivat osallistua myös luontoleikkipaikan toteuttamiseen kuten siementen kylvämiseen tai puiden istuttamiseen.

